

Senere ...

Langfredag 3.4.2015 i Martinskirken, København (LGJ). Salmer: 167 166 189 178

1 Mosebog 22,1-5

Senere skete det, at Gud satte Abraham på prøve. Han sagde: "Abraham!" og da Abraham svarede ja, sagde han: "Tag Isak, din eneste søn, ham du elsker, og begiv dig til Morija-landet. Der skal du bringe ham som brændoffer på det bjerg, jeg giver dig besked om." Tidligt næste morgen sadlede Abraham sit æsel og tog sine to karle og sin søn Isak med. Da han havde kløvet offerbrændet, begav han sig på vej til det sted, Gud havde givet ham besked om. To dage efter fik Abraham øje på stedet i det fjerne, og han sagde til karlene: "Bliv her med æslet, mens jeg og drengen går derhen for at tilbede; så kommer vi tilbage til jer."

I

”**Senere ...**” Med denne indledning sættes beretningen om Isaks ofring ind i sin sammenhæng. Det, som sker nu, sker i forlængelse af det, som skete tidligere. Vi, som læser beretningen, må ikke tage den ud af sammenhængen. For det gjorde Abraham ikke. Han kunne slet ikke. Gud havde kaldet ham ud af afgudsdyrkelse, da han var 75 år gammel, og lovede ham en søn, og at alle jordens folk skulle velsignes i hans afkom. Så stor en betydning skulle hans søn få. Jeg vil velsigne dig! Og vær en velsignelse! Abraham var midt i den historie, som Gud var i gang med at udfolde for ham - og for os!

Sådan står din dåb der også for dig. Gud valgte dig i dåben. Han gjorde dig til sit barn. Han rensede dig og lovede at sørge for dig hele livet. Alt i dit liv er sket ”**senere**”, dvs. efter din dåb. På den måde hører din dåb, hvor Gud udvalgte og kaldte dig og gjorde dig til sit barn, hele tiden med, når der sker noget nyt i dit liv. Også når du er ved at give op. Det kan vi godt glemme, så vi isolerer det, der sker, fra ham, som har lovet at sørge for os. Og da er det fortvivlende. Da er vi helt på egen hånd. Abrahams-historien vil hjælpe os til at se os som en del af Guds frelseshistorie!!

Derfor må vi tilbage til historien. Denne historie om Isaks ofring fandt sted ”senere”, dvs. efter alle de år, hvor Abraham havde kæmpet med at tro på Guds løfte. Det var efter alle disse begivenheder, at Gud omsider gav ham sønnen Isak, som han og Sarah havde ventet på i 25 år. Og nu da Isak var blevet en stor dreng, satte Gud Abraham på prøve med ofringen af sønnen. Det er uforståeligt og frygteligt, uanset om vi ser det som en enkeltstående beretning uden sammenhæng med Abrahams liv i øvrigt. En menneskeofring. Det modsiger jo selve Guds eget væsen. Og at Isak skal dø modsiger, at Isak eller en efterkommer i hans slægt skal blive til velsignelse for alle folkeslag.

Sådan også i dit liv. Du blev lovet nåde og alt godt i dåben. Gud sørgede for dig, tilgav dig, når du gik forkerte veje for at ”hjælpe Gud” på din egen måde. Han bar over med dig. Han ordnede ting i dit liv på nogle måder, du ikke forstod dig på. Og han brugte dig igen senere i vanskelige opgaver. Du blev velsignet og blev til velsignelse.

Men ”senere” ..., når du bliver gammel og skal dø, eller hvis du bliver syg som ung og skal dø, da leder du også efter sammenhæng og spørger, hvorfor Gud skal gøre det på den måde. Strider det ikke imod Guds eget væsen og alt det, han har lovet dig, hvis du skal lide ondt og dø som ung, eller dø som gammel. Skal du virkelig dø? På den ene side er det en selvfølgelighed, som vi for længst har accepteret og lært at leve med. Mennesker skal dø. Naturligvis! Men når det rammer os selv, bliver det måske frygteligt, ligesom denne beretning om Abraham er rædselsfuld for Abraham - og for os. Du vil – ligesom alle andre - komme i en situation, hvor hjertet holder op at slå, og din krop bliver stiv. Den dag afhænger alt af Gud! Hvordan kan Gud tillade det i sin kærlighed.

II

Men tilbage til Abraham. Efter denne indledning læser vi: ... *Gud satte Abraham på prøve. Han sagde: "Abraham!" og Abraham svarede "Ja!"*. Han var klar, rede til hvad som helst. For han havde lært af erfaring, at Gud holder, hvad han lover. Han havde jo langt om længe fået Isak. Derfor sagde han ”Ja!” Men han kunne han jo også have sagt ”Nej!” ”Jeg vil ikke være med til noget nyt. Nu er alt jo, som det skal være.” Han kunne have valgt at blive i den trivielle hverdag i familiens

hygge, hvor man ikke risikerer noget, i det liv, hvor vi kan bilde os ind, at vi selv har kontrol over det, der sker. Men det gjorde han ikke. Han sagde ”Ja!”

Og da gik Gud videre og fortalte om døden, som skulle ramme hans søn – ikke kun engang, når sønnen blev gammel, men om få dage. *”Tag Isak, din eneste søn, ham du elsker, og begiv dig til Morija-landet. Der skal du bringe ham som brændoffer på det bjerg, jeg giver dig besked om.”*

Hvad var meningen? Hvad var planen? Abraham kendte slutningen: *”at Isak skulle blive til velsignelse for alle folkeslag”*, hvis han da stadig turde tro på denne slutning. Og så vidste han, hvad han skulle de næste dage. Eller var der kun mørke. Han havde mistet kontrollen. Han var afsat fra bestillingen mht. at planlægge sit liv. Og det gik han ind på. Tænk, det gjorde han! For beretningen fortsætter og fortæller. *Tidligt næste morgen sadlede Abraham sit æsel og tog sine to karle og sin søn Isak med. Da han havde kløvet offerbrændet, begav han sig på vej til det sted, Gud havde givet ham besked om.*

Det minder om disciplenes vej til Jerusalem. Jesus havde fortalt dem, at han skulle lide meget ondt, korsfæstes og dø, men opstå på den tredje dag. Og at en af hans egne ville forråde ham. Og en anden fornægte ham. De må have haft det ligesom Abraham. Følte han sig måske ikke som en forræder og fornægter?

Hvordan kunne alt det, de håbede på, blive realiseret? Hvordan kunne Jesus blive til velsignelse for alle folkeslag, når han skulle dø? De fattede ikke noget af det, og alligevel tog de med Jesus. Det minder også om vores egen fremtid og vores død. Hvordan kan det blive til velsignelse for dig, at du skal gennemleve svære tider i livet med prøvelser og til sidst dø? Måske i en ung alder af kræft? Eller i en sen alder af svækkelse?

Beretningen i 1 Mosebog giver os ikke indsigt i Abrahams følelser og fortvivlelse de dage (måske for at vi ikke skal dyrke hverken hans eller vore følelser?) Vi hører ham kun sige en enkelt sætning til sine to karle: *”Bliv her med æslet, mens jeg og drengen går derhen for at tilbede; så kommer vi tilbage til jer.”* Hvorfor siger han sådan? Er det, fordi han ikke tør vedgå, at han vil slå Isak ihjel i Guds navn? Er han en kujon? Nej, for han gennemfører, hvad han skal. Men Gud standser ham i sidste øjeblik. Derfor må den lille sætning være udtryk for ægte tro midt i håbløsheden. Han tror på Gud, også når hans søn skal dø, også når han selv skal dø, ja, selv når alt håb er ude.

Vi ved, at det er sådan, vi skal forstå ordene til karlene, fordi Moses flere steder i sin første bog fortæller, at Abraham troede på Gud. Men også fordi det står i Nye Testamente: *”I tro bragte Abraham Isak som offer, da han blev sat på prøve, og var rede til at ofre sin eneste søn, skønt han havde fået løfterne og der var blevet sagt til ham: ”Det er efter Isak, dine efterkommere skal have navn;” for han regnede med, at Gud havde magt endog til at oprejse fra de døde, og derfra fik han ham også forbilledligt tilbage. (Hebr 11).*

III

Men er det virkelig nødvendigt for Gud at gribe til så stærke midler, for at Abraham og vi opgiver at kontrollere Gud og Guds løfter og at være vore egne herrer i vores tro på Gud? Jeg ved ikke med Abraham, men det er jo nok nødvendigt hos os.

Men der er en anden nødvendighed: nemlig at der må og skal bringes et offer for vore synder på Golgatas bjerg. Isak, som skulle blive til velsignelse for alle folkeslag, blev forbilledligt ofret dengang og forbilledligt hentet tilbage fra døden. Det peger på ham, som helt bogstaveligt blev ofret og led døden på Golgata, Jesus. Og tre dage senere opstod han fra graven og kom tilbage til os. Jesus er vores korsfæstede og opstandne frelser. Beretningen om Abrahams ofring af Isak er et varsel om, at *”således elskede Gud verden, at han gav sin søn, den enbårne, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.”*

Det er i troen på ham, at vi få modet til at sige ”JA!” til Guds kald. Det er i troen på ham, at vi kan leve. Og det er i troen på ham, at vi kan dø. Det er i troen på ham, at vi kan miste livet og miste vore kære, når døden river dem bort, og alligevel tro og håbe på Gud. For når de og vi dør i troen på Jesus som vores Frelser kan INTET rive dem og os ud af hans hånd. Derfor kan vi kan leve og dø og leve med håb. Amen.